

בית נאמן

נמסר במוצ"ש האזינו, ט' בתשרי תשפ"א

נושאי השיעור:

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
 רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע
 בשידור ישיר את
 שיעורו של מרן שליט"א
 בערוץ קול ברמה.
 או ב'קול נאמן':
 079-9-367-367
 או בקו בית נאמן:
 079-9270505

בעקבות המצב, השיעור
 מועבר בשידור חי בלבד.

בשעה 21:00

א. רבי יהודה הלוי ע"ה. ב. פתיחת בתי-הכנסת ביום הכיפורים. ג. יום כיפור אצל אנוסי ספרד. ד. הוראות הגאון רבי עקיבא איגר ליום הכיפורים בזמן המגיפה. ה. הנצרות והאסלם כפסל בצורת אדם. ו. הנדבק במגיפה ומתעלם מתחייב בנפשו ובנפשות אחרים. ז. אסור לנו לכבות את הניצוץ היהודי. ח. מה לקצר בתפלת יוה"כ? ט. 90% מההגייף מגיע דרך האף. י. ברכת "שעשה לי כל צרכי" ביום הכיפורים. יא. לפרוס מפה לבנה. יב. פיוט "לך א-לי תשוקתי". יג. גר ששבת ומקור ב'מצב שבת'. יד. קריאת התלים וכתר מלכות. טו. תענית ותקונות. טז. יונה הנביא. יז. אתרוג חב"ד, חזון איש, תימני.

חג סוכות שמחה

יש לו הכל וכשהוא מתפלל הוא מתחנן לפני אביו

א. חזק וברוך ויישר כח לרבי יהונתן ורבי אריה פרטוש שהנעימו לנו את הערב. הם מכינים אותנו לקראת יום הכיפורים. הפיוטים של רבי יהודה הלוי מיוחדים במינם. יש גם שירי בן גבירול, כתר מלכות

שלו נפלא מאד. אבל אצל רבי יהודה הלוי יש גם אור, גם שמחת חיים, וגם לא חסר לו שום דבר בחיים, פעם כתב הרב אורי זוהר שיהיה בריא בספרו הראשון "ובחרת בחיים" (עמ' 44): מי שיקרא בספר הכוזרי של רבי יהודה הלוי יראה שהאיש הזה לא חסר לו שום דבר מתענוגות העולם הזה. אולי מנוע דיזל חסר לו... יש לו הכל. ובכל זאת כשהוא מתפלל הוא מתחטא לפני אביו, מתחנן. אי אפשר למצוא מלים אחרות יותר יפות מזה. אדם מתגאה ומתגאה "דורך עוז אשר יעוז במעלתו ומרכבו" (פיוט 'יצו הא-ל'). הכל הבל וריק. שום דבר. הכל נשכח. אשרי בן אדם שיטעם את הפיוטים האלה. אשרי אחינו החילוניים שיבואו ביום כיפור לשמוע את זה, ישפיע עליהם לטובה לכל השנה כולה. תזכו למצוות וגמר חתימה טובה. תזכו לשנים רבות נעימות וטובות.

יש יום אחד בשנה שמקשר אותם ליהדות - יום כיפור

ב. שמענו ביום ששי דברים כדרבנות מהגאון רבי דוד יוסף שיחיה, נתן שיעור מנומק שלא להתפלל בכלל בבית הכנסת גם ביום כיפור מפני סכנת נפשות. אמר מה ההבדל בין שבתות וחג הסוכות ובין יום כיפור? אותו דבר. סכנת נפשות אותה סכנה. אבל אני רוצה להסביר. אנחנו צריכים להבין גם את אחינו החילוניים. הם חילוניים ויש יום אחד בשנה שמקשר אותם ליהדות - יום כיפור. הגמרא אומרת (יומא דף כ' ע"א) בשנה יש שלוש מאות ששים וחמשה ימים, השטן בגימטריא שלוש מאות ששים וארבע, כל השנה כולה אנחנו שבויים בידו, והיום האחד שהשטן אינו עובד, יש לו חופשה - שביתה, זה יום כיפור. וביום כיפור החילוניים מרגישים שכל העוונות שעשו במשך השנה הם נטהרים מהם! יש לנו יום אחד שאנחנו נוכל להתקשר. הרי בעוונות, היום רוב החילוניים מחללים שבת, יש ביניהם אוכלים טריפות, מקווה?

1. פעם הרב שך ע"ה ב'נאום השפנים' בשנת תש"ן דיבר עם כל החילוניים אנשי הקיבוצים, אמר להם במה אתם יהודים? הם אמרו לא, אנחנו יהודים כי יש לנו ידים מיובלות. זה יהודים?! יהודי צריך להיות עם יבלת?! באו אליו שני חברי קיבוצים לדבר איתו באמונה. שכנע אותם וחזרו בתשובה.

מה פתאום, הם לא הולכים למקווה. ארבעה מינים לא יודעים.²

שלא תשתכח תורת יום הכיפורים

ג. יש גמרא בחולין (דף ק"א ע"ב) שהיתה שנה שהגויים גזרו שלא לשמור את יום הכיפורים, כנראה זה היה בארץ ישראל בימי רבי יוחנן.³ מה עשה רבי יוחנן וחכמי דורו? תיקנו שאותה השנה יעשו כיפור בשבת. למה? כי הגויים מקפידים על כיפור, אבל לא מקפידים על שבת... הגויים יודעים, היהודים כל שבוע יש להם יום אחד שהם לא עובדים, אבל יש יום אחד בשנה - יום כיפור, הם מפחדים שאם היהודים ישמרו את יום כיפור - יכבשו את כל העולם.⁴ הגויים מתרגשים מכל דבר יהודי. וחכמים אז תקנו כן, אמרו שלא תשתכח תורת כיפור. ככה רש"י כותב

2. פעם משהו מסר הודעה לעיתון הארץ (עיתון לאנשים 'חושבים')... 'ש מחסור באגסים השנה בשביל החרדים'. איזה אגסים? יש אגסים לחרדים?! אלא זה לא אגסים, זה הדסים, אבל השומע לא הבין, אמרו לו הדסים, אמר מה זה הדסים? זה אגסים... היה פעם יהודי שבא לקנות ארבעת המינים, ראה שמוכרים את האתרוג במאתים-שלוש מאות דולר, אמר כנראה זה פרי מיוחד. קנה אותו, התחיל לנגוס בו בדרך, אמר איזה טעם זה?! לא טעים בכלל... אמרו לו אתה שוטה, זה לא לטעום, זה לברך עליו. הוא לא ידע.

3. רבי יוחנן היה תלמידו של רבנו הקדוש שהיה בידידות רבה עם אנטונינוס מלך רומי. אנטונינוס הלך, באו קיסרים שאחריו שונאי ישראל. גם בימי רבי הגזירות על קידוש החודש (עיי' ברה"כ כ"ה ע"א רש"י ב"ה זל ליעל טב).

4. אל תתפלא על זה. יש בימינו אנשים כאלה. אם יבוא אחד תייר יהודי להר הבית מקבלים אותו בכבוד, תייר! אבל אם יבוא יהודי עם טלית ותפילין ויתפלל שם, "כפסע בינו ובין המות" (ע"פ שמואל א' כ, ג). היה אחד חבר כנסת יהודי גליק שיהיה בריא, כמעט הרגו אותו. למה? כי הוא בא להתפלל. והם מפחדים מהתפילות שלנו. פעם הייתי במונית, ונהג המונית ערבי מרמת גן, ואני הלכתי עם אשתי לאיזה רופא בתל אביב. והוא מדבר בפלאפון עם מישהו אחר, ואמר לו: 'ש בידו ספר!' הוא מפחד מהספר שלי (זה היה ספר של חול...). אחר כך אמר לי מה אתה לומד תורה? זה פילוסוף אנגלי המציא את התורה שלכם. פילוסוף אנגלי?! באמת?! התורה שלנו יש לה ארבעת אלפים שנה, המציא אותה פילוסוף אנגלי?! והוא חוזר עוד פעם, 'פילוסוף אנגלי'. הוא מפחד מהספר. כשירדתי אמר: טוב בסדר... מפחדים מכל דבר טוב שעושים היהודים. באו הנאצים ימח שמם לולנא, במקום שהדפיסו שם 'ש"ס וילנא, והיו שם אותיות עופרת של התלמוד, התגפלו עליהם בשצף קצף. אמרו 'כאן הלכא של העם היהודי', שברו אותם, הרסו אותם. ואחרי השואה בשנת התש"ו אני ראיתי מסכתות גדולות מאז, ויש שם מצד אחד תמונה של יהודים עובדי כפיה, ומהצד השני תמונה של יהודים לומדים גמרא, וכתוב שם: "כמעט כלונו בארץ ואני לא עזבתי פקדיו" (תהלים קי"ט פ"ז).

תמונה: גרופי. תל"ח 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
17:47	18:57	19:39
18:04	18:59	19:36
17:58	18:58	19:35
18:04	18:59	19:36

להקדשות והנצחות 052-7130-552

שם: **"שמדא הוה**. וגזרו שלא לעשות יום הכיפורים. **ושלחו מתם, יום הכיפורים** **האידינא שבתא הוא**. עשו יום הכיפורים בשבת אף על פי שאינו חל להיות בו, **כדי שלא תשתכח תורת יום הכיפורים**. והאויבים לא יבינו בו, משום דכל שבת נמי לא עבדי מלאכה". היתה פעם אחת שיום הכיפורים בימי רבי יוחנן דחו אותו לשבת, זה בכלל לא יום הכיפורים, לא דחו ביום יומיים בגלל העדים, אלא בשביל שלא תשתכח תורת יום הכיפורים - יום אחד בשנה.

שמע מינה שהדברים פעלו בלבו ויחזור בתשובה

ד. **הרב קוק ע"ה** לפני שעלה לארץ היה רב בקהילה קטנה - 'בויסק'. ויש שם קהילה של רפורמים ויש קהילה שלו, ביום כיפור אחרי תפילת מוסף הייתה לו חצי שעה מנוחה (אולי שעה), הלך אצל הרפורמים. מה רוצה הרב שם? התחיל לדבר ולדבר, והלך. למחרת בא אחד מהם, פגש את חברו של הרב ואמר לו מה רוצה הרב שלכם מאתנו?! אנחנו ברחנו ממנו, מה הוא רוצה מאתנו?! בא וסיפר את זה לרב קוק, אמר הרב שמע מינה שהדברים פעלו בלבו, ויחזור בתשובה! וככה היה. **יום כיפור הוא יום מיוחד במינו, אי אפשר לוותר עליו**.

הסובבים את שאהבה נפשי

ה. ישנו יהודי אחד - **רבי חיים פרץ** שיהיה בריא, עכשיו הוא דיין בפריז, ולפני כן גר באיזו עיירה קטנטונת שבקושי יש מניין⁵, וביום כיפור יש שם מנין, ויש שם רופא יהודי - שמו ד"ר סטרן⁶, והוא חילוני גמור. בא פעם אחת בשנה בנעילה של יום כיפור. ורבי חיים פרץ רואה שהגיע עכשיו ד"ר סטרן, אומר: ניתן לו עונש. על מה העונש? למה לא באת אתמול בליל כל נדרי? אז ה"עונש" שלך הוא שתקח ספר תורה, ותסתובב בו לאורך כל בית הכנסת, ואנשים ינשקו את ספר תורה. והוא יודע שהעונש הזה זה חיזוק בשבילו, שיהיה קשור לתורה איכשהו. יקח ספר תורה כולם מנשקים, תזכור שאתה יהודי. תזכור שלא תשכח את התורה. תזכור שלא תשכח את יום כיפור. אמר לי כל שנה היה עושה לו ככה.

יום כיפור אצל אנוסי ספרד

- היה יותר מזה. יש ספר שקראתי אותו פעם בהיותי בבית הרפואה "מעייני הישועה", כתב אותו **רבי בנימין מינץ**⁷, הוא היה פעם בפורטוגל (איני יודע למה נסע לשם), ואמר יש שם יהודים שאינם יודעים כלום⁸. ושם הוא מספר שיש להם יום אחד בשנה, יום הכי קדוש ליהודים האנוסים האלה. וביום הזה שוחטים חזירים ושמים את הגופות של החזירים על יד הבית. איזה יום זה? יום כיפור. למה שוחטים חזירים? שלא יחשדו בהם שהם שומרים את היום הזה, הם שוחטים חזירים ואוכלים אותם בלילה (לא אוכלים ביום), אבל כל מי שרואה חזיר נחור על
- כל יום היה נוסע ברכבת עד לעיר, והיה נותן שיעורים לסטונדטים בגמרא רש"י ותוספות ומהרש"א ומהר"ם ש"ף. והיה מתקשר לפעמים, אומר מהר"ם ש"ף הזה לא מובן.
- לא שטרן - סטרן. ככה מדברים הצרפתית. הם לא מבטאים ש"ף. כבר כתב הרד"ק בשופטים בפסוק "ויאמרו לו אמור נא שיבולת ויאמר סיבולת" (שופטים י"ב), אמר כמו יהודי צרפת היום. לא אמרו ש"ף אמרו ש"ף. לכן הם כותבים פריש. מה זה פריש? "כל דפריש מרובא פריש".... לא, פריש זה פריז של היום. באותיות צרפתיות נכתב פריס בסמ"ך. אבל הש"ף בשבילם הוא כמו סמ"ך.
- הוא היה שר פעם בארץ ישראל מטעם פועלי אגודה - פא"י. פועלי אגודת ישראל ר"ת "פותח את ידך"....
- אפילו שאז החימה של האינקוויזיציה ירדה. היו כמרים כבר לא שוים כלום. נתנו להם מכות. במאה האחרונה כבר הכל הבל, אמרו כל הנצרות כולה הבל הבלים. אבל נשאר פחד איום. אמרו לו (למחבר): אתה יהודי? אמר להם: כן, אני יהודי. אמרו לו: אתה יודע שם ה' אמר: כן, יודע. אמרו לו: יש לנו זקנה אחת שידועת שם ה' - אָמוֹנִי (הם לא יודעים), תבוא תגיד לה. **הלך ואמר לה: "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד"** (דברים ו', ד). אמרה: זה יהודי, הוא יודע שם ה'. אף אחד לא יודע, רק הוא והזקנה....

יד בית של יהודי, אומר: זהו, היהודי ודאי לא שומר כלום. וזה דווקא יום כיפור שלהם, בזה הם מכריזים על יום כיפור שאי אפשר לוותר על היום הזה. זה יום אחד שבו יש לנו חוט שמקשר בינינו לבין הקדוש ברוך הוא. אפילו שלמעשה שבת חמורה יותר. שבת יש בה סקילה, יש בה מיתת בית דין, וכיפור יש בו רק כרת. אבל כיפור קשה לוותר עליו. הגמרא אומרת שלא תשתכח תורת יום הכיפורים דחו את יום כיפור מהזמן שלו ועשו אותו בשבת שלא ירגישו. רגילים שיהודים שומרים שבת, אבל שישמרו כיפור? נורא ואיום! אז **הגויים מעריכים את יום כיפור, היהודים בפורטוגל מעריכים את יום כיפור, ואנחנו נשכח ממנו?!**

הוראות הגאון רבי עקיבא איגר ליום הכיפורים בזמן המגיפה

ז. כשהייתה מגיפה בזמן רבי עקיבא איגר לפני מאתיים שנה בערך (תק"צ ומשהו), נכתבו כמה הוראות - הביאו לי דפים שאלות ותשובות רבי עקיבא איגר, יש שם 'פסקים ותקנות' (חלק הנהגות ותקנות ס"כ) - והחתום שם: "וועד החוליער של בני דת משה"⁹, ובסוף חתם **רבי עקיבא איגר**. יש שם כמה סעיפים, אקרא לכם כמה מהם, רבי עקיבא איגר כותב: **"בליל יום כיפור לא יאמרו תפילת שומע תפילה כרגיל בניגון ופסוק בפסוק, אלא הקהל והחזן יאמרוהו ביחד בלי ניגון, והפיט אותך אדרוש עד הן יעביר וכו' לא יאמרו כלל"**. יש להם פיוטים מיוחדים לאשכנזים¹⁰, והוא אומר **לא לקרא פיוטים האלה**, וכן פעם אחת ויעבור, ככה כותב בהמשך. וממשיך שם: **"בשעה עשר חייבים כל בתי-כנסיות להסגר, וכל אחד מחויב לנוח בלילה בביתו"** (סעיף י"ג). **"בשחרית יום כיפור ייפתחו בתי כנסיות בשעה ארבע וחצי, בשעה שהצבא בא על משמרו"**¹¹. **בשעה רבע לשש יתחילו ב'גדל' סליחות לא יאמרו כלל וכלל, לא בשחרית ולא במוסף ולא במנחה**. יאמרו רק **"כי על רחמיך הרבים"**, פעם אחת שלוש עשרה מידות, ומיד אחר כך **"זכור רחמיך"**. בשחרית **יום כיפור מתחילים מיד אחרי "על מכוונך והיכלך"**¹² **תוך השמטת שאר הפיוטים, ולומר "כי על רחמיך"** (סעיף י"ד). **"החזן של שחרית חייב לקצר בחזנות וניגונים, כדי שתפילת שחרית, קריאת התורה והזכרת נשמות (זכור) ייגמרו בשעה עשר וחצי. החזן של מוסף יתחיל רק באחת עשרה וחצי, ובניתיים (שעה אחת שלמה)**

- אני לא מבין מה זה 'בני דת משה'. זה ביטוי של רפורמים. הם לא רוצים להזכיר יהודים, אז הם אומרים 'בני דת משה' - גרמנים בני דת משה. ויש ועד ה'כולרה' של בני דת משה.
- פעם הלכתי לרופא פרטי ערב חג השבועות תשל"ד, והוא אומר לי "אנחנו כחומר ביד היוצר, אנחנו כזכוכית ביד המזגג". אמרתי לו: מה אתה מדבר? אמר: אומר את זה בליל יום כיפור. כן, יש לי מחזור של יום כיפור לאשכנזים, ויש שם הביטוי הזה. יש יותר מזה, **תוספת יום טוב** בתחילת פרק כיצד מברכין (ברכות פ"ג משנה א') אומר (בשם הרמב"ם בפה"מ שם): **תיבת 'מיצד' מורכבת משלש מלים 'כאי זה צד' וכו'.** ובחנם הגיהו בריש פרק הזה ובפרק איהו נשך ששנוי שם 'כאיזה צד' **"שכן דרך בעל הלשון, ברצותו מרחיב וברצותו מקצר"**. מאיפה הביא את זה? מהפיטו הוא: **"כחומר ביד היוצר ברצותו מרחיב וברצותו מקצר"**. "כזכוכית ביד המזגג" יש שם רשימה ארוכה, "כאבן ביד המסתת" וכדומה וכדומה. זה מה שזוכרים רופאים חילוניים. ליל כיפור קוראים את הדברים ומבינים עברית. (זה הדבר המיוחד שיש היום, בדורות שעברו לא היו מבינים כלום, משעמם להם. היום מבינים).
- איזה צבא? החיילים שומרים עליהם, ומי שיעבור על החוקים של ה'כולרה' שהיה בזמנו, מענישים אותו על המקום. אז הוא אומר לא לפתוח לפני שבאים החיילים, בארבע וחצי בבוקר כבר הצבא בא על משמרו.
- אני לא מכיר את זה. צריך לקחת את הפיוטים של כיפור של האשכנזים. אני קראתי בהם פעם אחת בליל כיפור בתשנ"א. אשתי בעוונות הייתה שוכבת בתל השומר, ואני הייתי על ידה, והיה שם חזן מאולתר, גמר את כל התפלה כולה (בנוסף לאשכנזי כמובן) בשעה שבע. מה זה בשעה שבע? אנחנו גומרים בשעה תשע, בעשר, והוא בשבע גמר את הכל. אבל כל הפיוטים האלה שם: 'כחומר ביד היוצר' 'עלה תחנונינו מערב' וכו' וכו' קראתי אותם. אחר כך אמרתי **יש כמה דברים שצריך לתקן אותם, אז קניתי ספר מחזור יום כיפור של הוצאת אשכול, וכתבתי את ההערות שלי**. אבל אני לא מפרסם אותם. יקומו עלי: "מי הרשה לך לתקן?!" אז אני כותב את זה לעצמי. יום אחד בדורות הבאים ימצאו אותם וידיפסו אותם. מי שיקבל יקבל, ומי שלא יקבל לא יקבל. אבל יש להם משהו מיוחד.

בית ההוראה כסא רחמים
 חשנה אלפוני בל נוסא האלני
 02-5353-383
 *נתן (קבל) גשונות אע דרך האלני www.yhr.org.il
 בית ממזנות
 חינוך ילדים
 פגיו 24
 החדש!
 פולק ביאמה!

הנדבק במגיפה ומתעלם מתחייב בנפשו ובנפשות אחרים

ט. וממשיך רבי עקיבא איגר שידע כל אחד שאם הוא מסתיר משהו והוא לא מספר לרופא, אז הוא "מתחייב בנפשו, ולא בנפשו בלבד, כי יכול להיות תקלה על ידו בנפשות אחרות, וסופו עומד לתת דין על נפשו ועל נפשות אחרות, ונוסף לזה ביום הקדוש והנורא הזה, שיזהר בעצמו מהעבירה הגדולה הזאת, שהיא בבחינת שפיכות דמים ביום הקדוש, חלילה וחלילה".

ביוהכ"פ להתפלל ברחבה או מעט אנשים בביהכ"נ

י. לכן לדעתי אי אפשר לאסור על כולם ושיתפללו בבית. אלא או שיתפללו ברחבה - אם יש רחבה על יד בית הכנסת - אבל צריך שיהיה שמה צל "וסוכה תהיה לצל יומם מחורב ולמחסה ולמסתור מזרם ומטר" (זה פסוק בישעיהו ד', ו). למה? משום שאומרים שביום כיפור השנה מזג האוויר שלושים ושמונה מעלות. הגיע הזמן של הגאולה, "כי הגה היום בא בוער כתנור" (מלאכי ג' י"ט)... להיכנס לבתי כנסת מפחדים מקורונה, תצא החוזה חם מאד. אז צריך לעשות צל כמה שאפשר. או שבבית הכנסת יהיו עשרה, עשרים, שלושים לפי הגודל של בית הכנסת. אי אפשר אחרת.

אסור לנו לכבות את הניצוץ היהודי

יא. יש חושבים שהחילוניים הם לא יהודים. אבל לא רק שהם יהודים מזרע ישראל, אלא הם חושבים בעצמם שהם יהודים. איך אני יודע? פעם אחת הייתה התחרות מי יהיה הראשון לציון, והיה רב אחד שאין לו סיכוי, והוא הלך לשופטי בג"ץ והתחנן לפניהם בדמעות: "רבתי, אני מדבר לכם מכל הרגש שלי, תדחו את יום הבחירות אחרי פסח". אמרו לו שם **אבל מי ימכור את החמץ?** לכן לא נעשה מה שבקשת, נעשה ביום הקבוע ואתה תשתדל להביא כמה קולות (והוא לא הביא). כל כך מעניין אתכם מכירת החמץ?! שופטי בג"ץ מעניין אותם מכירת חמץ?! אם הם רוצים למכור לעצמם ימצאו איזה רב שימכור להם. וכי מכירת החמץ של כל המדינה על הכתפיים שלהם?! אבל אתה מרגיש שעם כל מה שהם רחוקים מהתורה ומדברים אלף דברים שהם כמעט כפירה ממש, אבל יש בלבם עוד ניצוץ אחד. והניצוץ הזה אסור לנו לכבות אותו בשנת התשפ"א! אנחנו צריכים לחזק אותו. ובזכות התפלות שלנו ביום כיפור, ובזכות שבאים כל העבריינים להתפלל אתנו, הקב"ה ירחם עלינו ויתן לנו חיים טובים. רבי דוד אמר דברים מאד נכונים, אבל המציאות שאי אפשר לנתק את העם מהיום היחיד שיש לו בשנה.

מה לא לומר בתפלה בזמן המגיפה?

יב. יש יהודי אחד באיזה מקום באמריקה שמו יוחאי כהן, ויש לו קול נעים מאד. השנה הוא מוכרח להתפלל בבית, אין ברירה. והוא שאל האם יגיד "בישיבה של מעלה ובישיבה של מטה וכו' אנחנו מתירים להתפלל את העבריינין" איזה עבריינים? הוא לבד בבית. לכן אמרתי לו **שלא יגיד את זה, יאמר רק "כל נדרי" פעם אחת וזה מספיק.** ואני אמרתי שבלי לציפור מה שאנחנו רגילים לעשות מנוחה לרבנים (במיוחד לרבנים של תונס וג'רבא), וכל שנה נוספים כמה רבנים,

אלף אלפי הבדלות נצטווה לפרוש מן האשה, אז גם הכמרים שלהם פורשים מן האשה... אבל מה השגעון הזה? מה אתם מדמים את אדון הנביאים לכמרים שלכם?! איך אתם מדמים?! אבל הם רוצים להידמות ולהידמות ולהידמות. ראו שיש לנו חודש אלול, אז הערבים עשו חודש רמזאן. יש לנו כיפור בעשור לחודש, יש להם חג שמו עאשוורה, זה חיקוי של יום כיפור. אבל אין מה לחקות. בלבם הם מבינים שהתורה שלנו היא האמתית. הרמב"ם אומר (מורה נבוכים ח"ב פרק ל"ט) לא היה אף אחד כמשה רבנו שבא לעולם ואמר יש לי הודעות מלמעלה. יש נבואה. אברהם אבינו התנבא, נח התנבא, אבל הודעות לקהל לכל העולם משה רבנו הוא הראשון. הוא לא חיקה מישהו אחר.

אפשר לומר תהלים, ומי שירצה ינוח במשך כל השעה הזאת בביתו (ילך לבית וינוח שעה). החזן של מוסף צריך לסיים בשעה שלש. החזן של מנחה יעמוד להתפלל רק בשעה ארבע ורבע, ובינתיים ינהגו כמו בין שחרית למוסף (מי שרוצה לנוח. ואפשר לקרוא תהלים) (סעיף ט"ו). אחר כך אומר (סעיף ט"ז): לא להשתמש בנרות שמן או חלב או שעווה צהובה, אין איש רשאי להביאה לבית הכנסת [כי היה בזה סכנה בזמן המגיפה אז, כמבואר בתחילת התשובה שם], אלא כל בעלי בתים נדרשים לתרום את הסכום של נרות שעווה וכדו' לקופת הצדקה. כמה שעולים תתרום לבית הכנסת. לא יותר מזה. אחר כך יש עוד סעיף (סעיף י"ז): "יום כיפורים דאורייתא, ועל כן הגאון אב"ד ובד"צ ישמרם צורם אינם יכולים להקל באופן כללי בענין התענית"¹³. אולם כדי שלכל אחד תהיה הזדמנות לשאול בעצת רופא מיד עם הרגשת חולשה או שלשול חס ושלוש, יהיו שני רופאים נוכחים במשך כל היום בחדר הקהל בתור מקום מרכזי של כל בתי כנסיות דפה. (מי שלא ירגיש בטוב ילך לרופאים בבית הכנסת הגדול). והגאון האב"ד (כלומר רבי עקיבא איגר) מזהיר עם זאת באזהרה גדולה, שלא לשמור בסוד אף את המקרה הקל ביותר חס ושלוש אף מעט מזעיר בהסתר¹⁴, אלא לשאול מיד לרופא. אבל הוא [רבי עקיבא איגר] לא אמר לבטל כיפור לגמרי, כי אי אפשר לבטל יום כזה, זה יום מיוחד.

"ידמו עדים לעדיים והמתים אל החיים"

ח. לפני שנתים-שלוש ב"בית הלבן" החליטו שביום כיפור המקום יהיה סגור. פעם יהודי שלא רוצה להגיע לעבודה שם בכיפור, לוקח את זה על חשבון ימי החופשה שלו, עכשיו אמרו, לא, כולם סגורים. היום הזה "היום הרת עולם". היום הזה נתן אותו הקב"ה לכל העולם כולו, רק שהם לא הכירו בו, עשו להם תחליפים, תחליף של הנצרות תחליף של האסלם. אבל כולם יודעים שהנצרות והאסלם לקוחים מהתורה. ככה אמר רבי יהודה הלוי (בפיוט "יקר יום השבת"): "ידמו עדים לעדיים והמתים אל החיים". עדים - סמרטוטים, (כמו "וכבגד עדים כל צדקותינו". ישעיהו ס"ד ה') מדמים אותם לעדיים - לתכשיטים. ואת המתים - הדתות שלהם שהם מתות - מדמים אותם לחיים... והרוגוצ'ובר ע"ה היה אוהב שירה, ואני לא ידעתי מזה. ידוע שהוא חריף מאד. אבל הוא גם כתב הערות על שירים, על אזהרות של בן גבירול. וכתב גם הערה על הפיוט הזה של רבי יהודה הלוי, אמר כמו שכתב הרמב"ם במורה נבוכים (ש"צ פננת פננת החדשות עמ' שצ"ז). שלח לי מישהו מאמריקה (רבי אלימלך שפירא שיהיה בריא) איפה כתב הרמב"ם ככה במורה נבוכים? אמרתי לו זה לא מורה נבוכים, הרמב"ם כתב את זה באיגרת תימן. והוא (הרוגוצ'ובר) כתב מתוך זיכרון ולא בדיוק. מה כתב באיגרת תימן? אמר מי שהולך אחרי הדתות האלה, זה דומה למי שרואה פסל בדמות של בן אדם. מה ההבדל בין זה ובין אדם חיי? זה מת וזה חי. אמר, ככה הדתות שלהם, לקוחים ברובם משלנו¹⁵.

13. לא יכולים לומר השנה הזאת אל תצמו, אי אפשר לעשות את זה. גם לקבוע כיפור לא בזמנו מה ירוויחו מזה? אותה מחלה אותו דבר.

14. זה מקרה שקרה בעונות הרבים בראש השנה האחרון. כותב הרב גנוט שבא אחד להתפלל והוא חולה קצת. בא להתפלל והוא היה כבר חולה מסופק, והספיק להביק מתפללים שם. אחר כך התלוננו עליו והתחיל לבכות. אמרו לו הרגת נפש! אתה חושב שעשית מצוה בתפילה? רצחת נפשות מ ישראל! מה עשית?! לכן רבי עקיבא איגר מזהיר שאם יש משהו להודיע לרופאים שיבדקו מיד.

15. נקח דוגמא. הערבים אוסרים לשתות יין, למה? כי בתורה כתוב על אהרן הכהן "יין ושכר אל תשת אתה ובניך אתך" (ויקרא י"ט). אבל וכי הם כולם כהנים? וגם אהרן הכהן רק "בבואכם אל אהל מועד", אבל אם אתה לא נכנס לאהל מועד מותר לך לשתות. וכי הכהן לא עושה קידוש? הוא עושה קידוש. והנוצרים מה ראו? ראו שמשו רבנו להבדיל

לפרטים והזמנות:
053-6652663

כל תשמישי הקדושה במקום אחד
ספרי תורה • תפילין • גיטות • מגילות ועוד

מוצה ע"י מגוהים מוסמכים מיושבת כסא רהמים

ועל כל אחד ואחד הקהל עונים "זכותו יגן עלינו", "זכותו יגן עלינו"¹⁶. **השנה לא לעשות ככה. אלא יעשו השכבה כללית לכל הרבנים ולכל התלמידי חכמים בדורות שלפנינו, אם זה בתנוס ובג'ראב, במצרים ובבבל, בכל העולם כולו, שזכותם יעמוד לנו.** אחרי העמידה יגידו פיוט על ידי רחמיק והפסוקים, ויג' מדות פעם אחת מספיק. ובוודי שאומרים "על חטא", יש "על חטא" בסדר אל"ף ב"ת, ויש "על חטא" בסדר תשר"ק הפוך, **יאמרו רק "על חטא" בסדר אל"ף ב"ת"¹⁷.** לגבי הוידוי הארוך, הוידוי הזה לא חיבר אותו רבנו נסים גאון רק **חכמים מאוחרים**¹⁸.

תשעים אחוז מהמחלה מגיעה דרך האף

יג. השבוע ראיתי דבר אחד. רופא אחד שאני מכיר אותו מזמן - פרופ' דן אדרקה, אמר **צריך להיזהר מאוד לכסות את האף.** ואמר שאנשים מכסים רק את הפה ולא מכסים את האף, וזה לא שוה כלום. **כי תשעים אחוז מהמחלה מגיעה דרך האף** - "כי יגורתי מפני האף והחימה" (דברים ט' י"ט)... **ואם יזהרו בדבר הזה, תשעים ותשעה אחוזים מהמחלות יתבטלו,** ככה הוא התבטא (איני יודע אם תשעים ותשע או תשעים ושמונה... לא חשוב, העיקר שיקפידו על זה)¹⁹.

מבית ומחוץ

יד. הגענו בעונות למצב שנאמר עליו בישעיה (א', י"ב): **"כי תבואו לראות פני מי ביקש זאת מידכם רמוס חצרי"** - אל תבואו לבית הכנסת. אבל נבוא פחות כמה שאפשר, ואחרים ישארו בחוץ. **נוציא ספר תורה ונקרא בקול רם, ומי שלא שמע, אין דבר, שיקרא מתוך הסיוד.** ותקיעת שופר שומעים גם בחוץ. ויש דברים כמו **ברכת שהחיינו למשל, שמי שלא שמע מהחזן יברך לעצמו מתוך הסיוד. נשים שלא הולכות לבית הכנסת, אחרי הדלקת נרות של כיפור יברכו מיד:** "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה" (אבל לפני כן צריכות להוריד את הנעלים, וילבשו רק נעלי בד).

ברכת "שעשה לי כל צרכי" ביום הכיפורים

טו. יש אנשים שכופים דעתם על אחרים, ואני לא מסוגל לעשות דבר כזה. יש **16. "קל זיע שגיא", זיע ראשי תיבות: זכותו יגן עלינו, ושגיא (סגי) זה הרבה...**

17. גם **אבא ע"ה** היה אומר תמיד רק פעם אחת. למה? כי בתנוס לא מכירים את התשר"ק הזה, **"אשרקה להם ואקבצם"** (זכריה י"ח), לא מכירים תשר"ק. **ואבא לקח דברים שהם מתאימים יותר בתשר"ק ושם אותם למעלה.**

18. כולם חושבים שאת הוידוי הזה הוא חיבר אותו. אבל זה לא נכון. **הוא כתב וידוי שקוראים אותו בשחרית** (נמצא בדפוסים של ליוורנו): **"מתבושש אני מחטאי, ונכלם אני מעוונותי"**. אבל הוסיפו לו וידוי ארוך. ויש בו סימנים שהוא מאוחר. כמו "שכיוונו בתפלתנו דברים שלא קבלנו מנאמני הקבלה, ובפרט בקריאת שמע". מי יודע על מי הכוונה. שבתאי צבי והחסידים שלו הכניסו כוונות שכולם כפירה. והיו ספרים שקראו להם "דזא דמהימנותא", ככה צריך לכונן בקריאת שמע. והיה מישוה שכתב ספר כזה, ובאו הרב **רבי יוסף אירגאס ע"ה** (מחבר ספר שומר אמונים הקדמון), **והחכם צבי**, ופסלו את הספר ונידו את המחבר. מי יודע, אולי על זה התכוין מחבר הוידוי במה שכתב "כיוונו כוונות שלא קבלנו מנאמני הקבלה". אבל אנחנו לא מכוונים כוונות של קבלה. אנחנו ילדים פשוטים. יש שיר ששרו אותו פעם (נדמה לי דוד החקייק) 'דבוננו של עולם תראה אותנו כמו ילדים'... אנחנו ילדים. כל אלה שעושים את עצמם שהם יודעים 'בשמים מעלתיהם', שיויחו את עצמם עכשיו. שיגזרו גזירה והקורונה תתבטל. אין לנו אחד כזה. אנחנו טורחים וטורחים, וכולי האי והלואי.

19. השבוע הייתי ב"מעייני הישועה", ורופא אחד שהוא מנהל מחלקה שם היה מדבר אתי. שאלתי אותו כמה שאלות, והוא אומר לי: תכסה את האף. אחר כך אני מדבר ומדבר והמסכה יורדת מהאף, והוא אומר לי שוב: תכסה את האף. מי יודע, **אולי טעינו שעשינו תש"ף עם פ"ה סופית, כי כל פ"ה סופית זה סימן לא טוב.** כמו: "הרף ממני ואשמידם" (דברים ט' י"ד), "ויאמר למלאך המשחית בעם רב עתה הרף ידיך" (ש"ב כ"ד ט"ז) ודוד המלך אמר: "הרב כבסני מעוונתי" (תהלים י"א ד), במקום "הרף" אמר "הרב", כדי שלא לומר פ"ה סופית. אבל מה שעבר עבר. רק שזה יהיה לסימן, מתי היתה המגיפה הזאת בעוונות הרבים? בשנת התש"ף, כי יש שם פ"ה סופית. **מכאן ולהבא, אם נחיה עד שנת התת"פ... נעשה פ"ה פשוטה, לא נעשה פ"ה סופית.**

אומרים מי שמברך "שעשה לי כל צרכי" ביום כיפור, מברך ברכה לבטלה. לא אומרים ככה. **הרב עובדיה ע"ה בזמנו התקשר ואמר שבשלמי צבור**²⁰ (דיני ברכות השחר סעיף ח') **כתוב** (וזה דברי המגיה שם) **שמה שאמר האר"י לא לברך "שעשה לי כל צרכי" ביום הכפורים** (שער הכוונות דף א' ע"ב) **זה רק למקובלים, אבל פשוטי העם יכולים לברך.** ככה הוא כותב. ופתחתי וראיתי את הדברים. ולא רק זה, אלא יש אומרים שגם לדעת האר"י, בימינו אפשר לברך, למה? כי לא הולכים יחפים ממש. בימי מרן והאר"י ז"ל היו הולכים יחפים, אבל היום לא הולכים יחפים. אלא לובשים משהו כמו נעלי בד או ספורט וכדומה (ומרגישים קצת את החום או הקור ואת הרצפה), אז אפשר לברך. **אבל אנחנו נוהגים לא לברך, מדורי דורות נהגנו לא לברך גם כשהיו לנו נעלי ספורט. אבל מי שרוצה לברך אל תגיד לו שזו ברכה לבטלה,** הוא יגיד לך על עשרים ברכות שאתה מברך שזה גם כן לבטלה... כל אחד ואחד יבין. צריך אדם להכיל את הדעות של חברו. להבין ולהסביר אותם. אתה רוצה להכריע? תאמר "הנכון שלא לברך", זה בסדר. אבל לומר "מי שמברך עושה כן וכך", לא נכון להגיד ככה. לא להשתמש בביטויים כאלה.

מפה לבנה

טז. צריך לפרוס מפה לבנה על השלחן ביום כיפור. כתוב: "וקראת לשבת עונג לקדוש ה' מכובד" (ישעיה נ"ח י"ג) והגמרא אומרת (שבת דף ק"ט ע"א) **לקדוש ה' מכובד זה יום הכיפורים.** ולמה נקרא קדוש ה'? כי אין בו אכילה ושתיה, אבל כבוד צריך להיות. לכן פורסים על השלחן מפה לבנה, ונותנים שם ספרים ומחזורים וכדומה.

"לך א-לי תשוקתי, בך חשקי ואהבתי. לך לבי וכליותי, לך רוחי ונשמת"י

יז. יש לנו תפלה נפלאה ונוראה. **במקום "תפלה זכה" של האשכנזים**²¹ **יש לנו שירה זכה,** שירה שאין כמוה בעולם. אני אקרא לכם מה שכתב חכם אשכנזי בספר יריעות שלמה רפאפורט (עמוד 22)²²: **"פיוט המתחיל 'לך א-לי תשוקתי' הוא נפלא ויחיד בכל פיוטי הספרדים, ברגשות הלב ומסירת הנפש ליוצרה, ומליצה צחה מאד. ולא נודע שם מחברה. ושם נרשם שיש שמקדימים 'שמע קולי' לפני 'לך א-לי'²³.** והוא אומר **לולי ההבדל הנראה בין דרכי לשונם אע"פ ששניהם צחים מאד, מ"מ הפיוט 'לך א-לי' נמרץ עוד יותר ורכו דבריו משמן.**

20. המחבר שלו היה מקובל גדול, **רבי ישראל יעקב אלגאזי.** אביו של רבי יום טוב אלגאזי שהיה גאון גדול, והיה ראש המקובלים בבית אל אחרי הרש"ש. הרש"ש נפטר בשנת התקל"ז, **ורבי יום טוב אלגאזי נפטר 25 שנה אח"כ בשנת התקס"ב.** וראיתי עליו סיפור **שהרש"ש אמר לו "כה תברכו את בני ישראל"** (במדבר ו' כ"ג), "כה" זה גימטריה 25. ואביו היה מקובל. וחיבר ספר שלמי צבור. ויש שם הגהות של **רבי אברהם חיון.**

21. הביא אותה מספרים קדמונים, בעל חיי אדם (הלכות יום כיפור כלל קמ"ד). ושם כתוב **"הגני מוחל במחילה גמורה לכל מי שחטא נגדי בין בגופי ובין בממוני"** וכו'. והיה אחד שהיה חייב לחבירו סכום גדול ולא שילם לו. אז העמיד עדים בזמן שהמלוה התפלל 'תפלה זכה' ואמר להם: הוא מוחל, אתם שומעים? ובא אחרי כיפור לבית הדין ואמר להם: רבותי, הוא מחל לי על הכל. אמרו לו: מתי הוא מחל לך? אמר להם הנה העדים ששמעו אותו בתפלה זכה אומר "הריני מוחל לכל מי שחטא נגדי בין בגופי ובין בממוני" וכו'. וא"כ אין כאן שום חובות. אמרו לו: זה נוסח סטנדרט, זה לא נוסח שתשתמש בו בשביל העניינים שלך. איני יודע מה פסקו בסוף. אבל מאז תקנו להוסיף: **"חוץ ממזון אשר אני אוכל להוציא על פי דין"**. זו הוספה שהוסיפו.

22. הספר הזה היה בגניזה, והביא לי אותו **רבי דוד קאשי** שיהיה בריא, ביום פורים התשנ"ד (לפני 27 שנים).

23. והוא היה חושב ששני הפיוטים יצאו מעטו של רב האי גאון, כי את 'שמע קולי' עשה **רב האי גאון.** והוא מתפלל שם על עצמו: **"והארך נא ברחמיך שנותי, וצוה כל שאלותי למלאות"**. כל כך מרגש הפיוט 'שמע קולי', אבל הוא לא מגיע לרוממות הדבור והביטוי של 'לך א-לי תשוקתי'. רב האי גאון חי 99 שנים ונפטר בשנת ד' תשצ"ח, והוא לא זכה לילדים. לכן רבנו חננאל כשמזכיר אותו אומר "יראה זרע יאריך ימים". ורבי שמואל הגניד כתב שיר ואמר אפילו שהוא נפטר בלי ילדים, **"ילדים לו בכל ארץ, ערבית ואדומיה"**. יש לו תלמידים במדינות ערב ובמדינות אדום שהם הפיצו את התורה בעולם כולו.

והעולם קוראים את הפיוט הזה במהירות רבה ולא מרגישים כלום, חבל! אם היינו אשכנזים היינו נותנים שיחות על הפיוט הזה, כל מלה שוה זהב. **לך א-לי תשוקתי, בך חשקי ואהבתי. לך בן וכליותי, לך רוחי ונשמת**²⁴. ויש אומרים שבכלל זה וידוי לשכיב מרע, כי הוא מתאר אח"כ את הפטירה של האדם: **"ותשלח מלאכי החן, ויצאו נא לעומתי. ושלום בואך יאמרו, בקול אחד בביאתי. ביאוני לנן עדנך, ושם תהיה ישיבתי. ואתעדן באורך, ושים כבוד מנוחת**". כל כך מתקוות המלים, הוא עשה את המיתה תענוג, אדם מתאוה למות במיתה כזאת²⁵. לכן לא נוכל לוותר על הפיוט הזה ואומרים אותו כשמתחילים את התפילה. אבל אח"כ יש לנו כל נדרי, ואפשר לעשות רק פעם אחת, והשכבות לעשות בקיצור נמרץ, ומי שלא שמע ברכת שהחיינו יברך לבד.

נר ששבת ומקרר ב'מצב שבת'

יח. להכין נר ששבת מערב כיפור. לוקחים נר נשמה של יותר מ26 שעות. כי בפחות מזה אולי הוא יכבה, מי יודע? ואפשר להדליק ממנו איזה נר במוצאי כיפור ולברך עליו. וגם את המקרר כמובן לסגור [ולהעבירו למצב שבת] בכל דרך שיודעים לסגור 24 שעות.

קריאת תהלים וכתר מלכות

יט. בבוקר אם אדם יכול שיקרא כתר מלכות, או שיקרא אותו בלילה לפני שישן²⁶. ולמחרת מי שיכול לקרוא את כל התהלים זה דבר גדול מאד. אני עשיתי ככה שנה אחת. בשנת התשנ"א אשתי בעוונות קיבלה אירוע מוחי, ביום ד' בתשרי, (אז היה צום גדליה, כי ראש השנה היה בימים חמישי וששי ואח"כ שבת, וצום גדליה בד' תשרי)²⁷. והרופא אמר לי היא תשאר ככה כל החיים, אין

24. היום אומרים שהפיוט הזה שייך לאבן עזרא, אבל זה לא נכון. זה לא שייך לאבן עזרא. ויש אומרים שחיבר אותו רבי יהודה הלוי, אבל אין שום רמז שחיבר אותו רבי יהודה הלוי. מי חיבר אותו? זו שירה יתומה. לא ידוע ממי. חיבר אותו אחד ששפך את לבו לפני הקב"ה.

25. כמו שכתוב (ספרי דברים ש"ט) כשמשנה רבנו ראה את אהרן הכהן איך הוא נפטר, אמר שהוא רוצה למות במיתה כזאת. אמר לו הקב"ה "כאשר מת אהרן אחיך בהר ההר" (דברים ל"ב נ'), אתה תמות גם כן במיתה כזאת.

מה לעשות. וזה היה ד' בתשרי ונשארתי בבית חולים עד ערב כיפור, הביאו לי איזה אוכל מהבית וצמתי שם. שמעתי כל נדרי אשכנזי²⁸ וגמרנו את התפילה בשבע (כמו שאמרתי לפני כן), וישבתי וקראתי את כל התהלים, בלי שאמר לי אף אחד (אני רגיל לגמור את התהלים פעם בחודש או פעם בשבוע, ובאותו הלילה קראתי את כל התהלים). ומצאתי פסוק אחד שרומז על השם שלה שהכל יהיה בסדר אָתָּה, מה הפסוק? "ואני תמיד איחל והוספתי על כל תהלתך" (תהלים ע"א י"ד). **"הוספתי על"** (בלי הו"א שבהתחלה) גימטריא אסתר (661), "על כל" - גימטריא 150 - "תהלתך". דהיינו שבתהלים יש 150 מזמורים. וזה חיזוק אותי²⁹. והנה יום אחד אחרי כיפור הגיע שליח אחד מהרבי מליובאוויטש, שמו שבתאי וינטרוב, והוא אמר לי שהוא לקח דולר בשבילנו מהרבי יום אחרי כיפור, והרבי אמר לו **"רפואה קרובה, הצלחה רבה, בשורות טובות"**. והנה אחרי יומיים פתחה את העיניים והתחילה לדבר. הלכתי לרופא, אמרתי לו: הרי אמרת לי שאתה רואה בסיטי שהיא לא תוכל לדבר כל החיים! אמר לי הסיטי טעה! מה אתה חושב, הסיטי לא יטעה!³⁰ אבל בליל כיפור קראתי כל התהלים, וביום כיפור בבוקר

צועקת, הכל התערבב לה מול העיניים. לקחתי אותה לבית חולים, אמרו: אין לה כלום. אמרתי להם: מה זה אין לה כלום? אין לה כלום! אחר כך בדקו ובדקו ועשו לה סיטי (היא לא יכולה לדבר מלה), וראו שיש לה אירוע מוחי.

28. אומרים שהאשכנזים יש להם מנגינות מיוחדות בכל נדרי. רק כנראה החזן שם הוא לא היה כל כך חזן מומחה. כדאי לתלמידים שלנו שילמדו פיתוח קול, שילמדו לנגן כל נדרי, שילמדו את כל המנגינות. ככה תהיה להם פרנסה טובה. לא יצטרכו כל הזמן לחכות לכמה גרושים של משרד הדתות, יהיה להם משהו לחיות בו. לפעמים אדם שיש לו קול נעים יכול להיות עשיר מופלג. אבל לא בשביל העושר, אלא בשביל שאדם לא יצטרך לחזור על הפתחים.

29. וכל כמה דקות אני מביא לה מרק או תה חם כף אחר כף וסמכתי על הרמב"ם (פ"י מהלכות תרומות ה"ג) ועל מה שכתב מרן (ס"י תרי"ח ס"ח. ע"ש), שאם אתה לא יכול לחמם לחולה כל פעם, תוכל להביא לו כף אחר כף אחר כף. והיא שתתה. ולמחרת אותו דבר, גמרנו את התפילה מוקדם (נדמה לי שגם את סדר העבודה לא יכולתי לקרוא מרוב הבלבולים והמהירות), ונתתי לה לשתות.

30. **"עשיתי ככל אשר צויתני"** (דברים כ"ו י"ד) אל תקרא עשיתי אלא הסיטי... הקב"ה צוה אותו אל תפריע לאשה הזאת.

26. אני בעוונות עייף מאד אני משתדל לישון מוקדם כדי שאוכל לקום בזמן. ואני כל דבר מוצא לו רמז, עכשיו אני בשנת 76. "עייף ויגע" (דברים כ"ה י"ח) ראשי תיבות ע"ו... יותר מזה, "עייף ויגע" עם התיבות גימטריא מאיר. ככה נכתב עלי מה אעשה?!

27. וברוך כלל הייתי אומר סליחות ביישיבה. ומשום מה באותו יום התפללתי כאן על ידי הבית בבית הכנסת 'אהבת תורה'. ובאה בתי הקטנה שתהיה בריאה ואמרה לי: אמא התעלפה! התעלפה! התעלפה! ואני כבר גמרתי תפילת העמידה והגעתי לא-ל-מלך. הגעתי הביתה והיתה

עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר"

20 שנה לפטירת מורנו הגאון רבי משה לוי צוק"ל

24,000 ש"ח לקניה ברשתות "היפר כהן" ו"מחסני השוק"

תכשיטי זהב ויהלומים

מוצרי חשמל

3 ימים השכרת רכב

תמונות להמחשה בלבד

הגרלה הגדולה

היה שותף גם אתה בתמיכה וסיוע ל"שבת ברכת השם" מ.א. שדות נגב

בקרטיס הגרלה ע"ס 520 ש"ח (10X52 ש"ח)

הכרטיס מקנה

זכות עצומה לנצח נצחים בתמיכה ב"שבת ברכת השם" השתתפות בקרן הבנין שיחל א"ה ממש בימים אלו 3 שמות לפדיון נפש ביום ההילולא א"ה הגרלה על עשרות פרסים יקרי ערך שי מהודר לכל רוכש

ההגרלה תתקיים א"ה ביום ההילולא של רחל אמנו ע"ה ומורנו הגאון רבי משה לוי צוק"ל ולזכרו של מרן פאר הדור רבנו עובדיה יוסף צוק"ל ביום חמישי י"א בחשון התשפ"א בליווי עו"ד לפרטים חייגו 052-7181805/6/7 | 050-4166237 | 050-4104217 או במייל ybirkathashem@gmail.com

נתן לרכוש דרך נדרים

עקב מגבלות משרד הבריאות לא תתקיים השנה ההילולא המסורתית אלא א"כ נעדכן אחרת

קבע יום ועשה ניתוח שארך 29 דקות והניתוח עבר בהצלחה³⁴. לכן אדם ידע שתהלים של יום כיפור זה לא פשוט. כדאי לקרוא תהלים, ואם אדם יכול להחזיק מעמד יקרא את כל התהלים.

סיפור יונה הנביא

כא. במנחה קוראים הפטרת יונה. יש חושבים שהכל שם זה משל. "והאניה חשבה להשבר" (יונה א' ד') זה הגוף. יונה זו הנשמה. ונבלעה בדג הכוונה שנבלעה בסטרא אחרא וכדומה. אבל זה לא נכון, חכמים קבלו את זה כעובדה. "מי שענה את יונה במעי הדגה הוא יענה אותנו וישמע קול צעקתנו היום הזה. ברוך אתה ה' שומע צעקה". זו משנה במסכת תענית (פרק ב' משנה ד'). זה מעשה שהיה.

"קראתי מצרה לי אל ה' ויענני, מבטן שאול שוועתי שמעת קולי"

כב. וכדי שלא יאמרו העולם איך יכול להיות שאדם בבטן הדג נשאר בחיים? היו מקרים כאלה לפני 100 שנה. יש ספר שנקרא "לא יאומן" (זו טעות, צריך לומר לא יאמן, אבל הוא קרא לספרו לא יאומן), ושם הוא מביא סיפור שקרה לפני 100-150 שנה, שאדם אחד נבלע בבטן דגה. והיו באניה אנשים שידעו שהאדם הזה נמצא בבטן של הדג, לקחו רובה וכיוונו על הדג, והרגו אותו והעלו את האיש בחבלים והוציאו אותו משם. וזה היה בתוך 24 שעות (אבל מהפחד הנוראי שהיה לו, השיער שלו כולו הלבין). ועוד מקרה אחר היה והוא רשום אצלי. אני שומר על מקרים כאלה כדי שאם יבא אלי אדם ויאמר לי: הסיפורים שבנביא 34. והיה שם הרב אהרון פויפר ז"ל, היה אדם חביב מאד. כשנגמר הניתוח התקשר אלי ואמר לי עכשיו גמר הרופא את הניתוח. הוא לא חיכה עד שיעברו כמה שעות, הוא רצה לבשר אותי מיד, להרגיע אותי. וברוך ה' חזרה בריאה. ועשיתי לי סימן: הרופא היה ד"ר קינזלי והיינו אצל משפחת רז. רז וקינזלי זה גימטריא 'אור' כפול שנים.

כמעט ואין רופאים (אולי יש רופא כונן), ואני ישבתי בחדר וקראתי כתר מלכות ושפכתי את לבי³¹.

תענית ותיקון כרת

כ. אחר כך כשהיתה סובלת, הייתי בכל ערב ראש חודש בתענית, והייתי מסתגר בלילה במטבח ועושה תיקון כרת. הייתי קורא את הפרקים שאומר הרב חיד"א ללמוד (יוסף בסדר ס' ב'), ואחרי חצות קורא את כל התהלים³², ולפני עלות השחר הייתי קורא את כל כתר מלכות והייתי בוכה. הייתי סוגר את דלת המטבח שלא תשמע את הבכיות שלי. וככה עשיתי חודש אחר חודש עד תמוז התשנ"א, תשמע חדשים עשיתי ככה, הייתה פעם בבית חולים, ופעם בבית, ופעם בבדיקות. עד שאמר שהבעיה היא מהלב. אירוע מוחי הוא מהלב? אבל ככה היה לה³³. יש בחדרים של הלב איזה מקום פתוח, ומשם עולים כל מיני דברים (ורידים וכדומה) הגיעו למח ועשו שם קריש דם. וזה גרם את הבעיה הזאת. אמרתי לרופא: מה עושים? אמר לי: תשמע, ד"ר סמולנסקי יכול לנתח. שאלתי רבנים כאן - הרב לנדא ז"ל ואחרים, אמרו לי שניתוח לב עושים רק בדרום אפריקה, יש שם רופא אחד שהוא תלמידו של חלוץ מנתחי הלב (שמו ד"ר כריסטיאן), הלכנו לשם והוא

31. מי שיקרא כתר מלכות ברגש, הוא לא יכול להיות שוה נפש. הוא מוכרח לבכות. אלא אם כן התרגל בו יום יום, זה אחרת.

32. בלי לגלות לאף אחד. אין יותר טוב מלהיות אתה והקב"ה לבד. איך כתוב? "חיי ה' אשר עמדתי לפניו" (מ"ב ה' ט"ז). אני והוא. לא צריך לעשות שום דבר נוסף. לא צריך לעשות רע: "אני חולה, תתפללו עלי" בשביל מה?

33. היה המנהל שם פרופסור הלל הלקין. והוא אמר לי: אבא שלי היה משורר. מי זה המשורר הזה? אלא אביו היה חסיד חב"ד והוא היה משורר. כנראה כתב פיוטים ושירים של חב"ד. והבן פרופ' הלל קבע שהבעיה בלב.

מוסדות "יתד התשובה" בעיה"ק צפת ת"ו

כוס תנחומים

אברכי ורבני המוסדות, ראשי הכוללים, צוות המלמדים, הורי ותלמידי התלמוד תורה, מתפללי בתי הכנסת ולומדי בתי המדרשות, משגרים נטפי תנחומים ומשתתפים באבלו הכבד של כבוד מעלת מורנו ורבנו, ראש מוסדותינו ומורה דרכנו, מקים עולה של תורה ותשובה בצפת וגליליותה, אשר באהל תורתו אנו יושבים ובצילו חוסים, פה מפקי מרגליות, ותורת חסד על לשונו. מרביץ תורה בישראל ואהובם של גדולי ישראל

מורנו הגאון הרב רפאל כהן שליט"א

ולכל בני המשפחה היקרה והרוממה הי"ו

על השבר הגדול שפקדם בהסתלקותו של האח הגדול, פאר המשפחה, האי גבוא רבה, אציל הרוח ורב הפעלים, משכים ומעניב לבתי מדרשות לילות כימים, אשר מסר נפשו למען חינוך ילדי ישראל בטבריה ובצפת, והכל בנועם ובמאור פנים, באהבה וברוב חיבת. גידל דור ישרים מבווך מתוך מסירות נפש ואמונה, וזכה להעמיד תלמידים הרבה

הגאון הצדיק הרב בנימין כהן זצ"ל

בר ששונה ע"ה

מנהל ת"ת "פרחי כהונה"

נלב"ע בעיצומו של יום שני של ראש השנה, ב' בתשרי תשפ"א

בעל הנחמות ירפא את שברם, וישלח להם נחמה בכפליים, בתוך שאר אבלי ציון וירושלים, ולא יוסיפו ללאבה עוד.

ת"ת פרחי כהונה | בית המדרש פקודת אלעזר | כולל אור ברוך | כולל ישיבת האר"י | מרכז רוחני בנימין הצדיק | סמינר כנפי יונה | ארגון יד לישראל | כולל נץ תפלה לדוד | מרכז רוחני אלג'ידיה - ירושלים | מעונות שושנים לדוד | כולל ערב שבת אחים | בית הכנסת ברוך שאמר | מכון מאורות אבי

גם אנחנו מצטרפים לשגר תנחומים מעומקא דלבא אורך ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו לכם, בבריאות גופא ונהורא מעליא ובהליכה בדרכו הטהורה, ובהמשך הגדלת והאדרת מפעלי התורה - תנחומא הרב צמח מאזח הרב דוד עידאן הרב חננאל כהן מוסדות ישיבת כסא רחמים

Institutions Yeshivat KISSE RAHAMIM

מוסדות ישיבת כסא רחמים ספרדית (ע"י)

בניסאות המושט שבאתי סיר האון אאירי האאון לטון הרב עובדיה יוסף זצ"ל וכו' וכו' וכו' רפאל כ. צפת ת"ו רב תורת. חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

מפעלי התורה הקדושה

על שם מורנו הרב רחמים חי חיותה הפתח זצ"ל. אבדו אי מרבא (נסיבה בבטל) התמכר על התלמוד הגאון הפדוס רבנו מפעלי מאזח זצ"ל הרב ראובן (תנאים) עמותה רשומה מס' 580008589

מוסדות הישיבה:

- מסגרת בני ירוש
- חלל לבנים
- גן יו"ס לבנות
- מחנכת ד"ח
- ישיבת קטנה
- ישיבה גדולה
- סמינר לבנות
- כולל אברכים
- בני-ברק
- בנעמים
- מחנכת ועוד
- בד"ץ "שפעת צדק"
- יחון "אור תורה"
- מכון הרב מצליח' להוצאת ספרים
- כולל ערב
- לחניכת שו"ת
- צ"ען סמואל
- מכון למחנך בסמיכות
- צ"ען תורת משה עבדי
- מכון בולמנט שנתו ועוד
- "אור הלכה"
- קור גש"ח וסעקים
- מכון חס"ת הספרדי
- ידו פנאל
- ועוד...

בס"ד בני-ברק יום ה' י"ג שבט ה'תשפ"א

אברכי ורבינו ויקרני הנה"ג ז' וכו' כהן שליט"א
 לא אסוגא "אב תפילה" כגמ' ג'
 אצו שמע' ז' פטירה אי אמו הרב כהנא זצ"ל יתפ' האוסר
 אצרי היום אען גזלה (קריאת אמת צ"ה ציון). אצרי האב
 והתארים סגא'ו באוסר אבא - אפנתא אצרי יב"ג ה' יסבן אצרי
 אצו חופ' צ"ו ז' היום, אפנתא כהנא ז' אצרי ואלק' דמלאו. היית
 אצרי ואלא ופנתא אצרי ופנתא אצרי היום יצאנו וסוגא
 אצרי

עלמנו מן השמים!

זה סתם סיפורי סבתא. זה לא סיפורי סבתא, אם זה כתוב בעיתון זה כבר בסדר... לכן רשמתי את זה אצלי ושמרתי על זה. וההבדל בין יונה הנביא ובין הסיפורים האלה, שיונה התפלל, והיה נמצא במעי הדגה ורואה את כל העולם כולו. "קראתי מצרה לי אל ה' ויענני, מבטן שאול שוועתי שמעת קולי" (יונה ב', ג'). הוא מתפלל כאילו כבר התשועה הגיעה. הוא לא אומר "שמע קולי" אלא "שמעת קולי", כבר שמעת. והפסוקים שם נפלאים, פעם (בשנת תשמ"ח) הייתי מדוכדך מאד בגלל המחלות של אשתי, ובא אדם אחד ואמר לי שהוא יודע לראות רוחות, והוא יודע שיש לה רוח של אביה וכו', וכל מיני דברים בטלים. אותו יום היה ערב כיפור, וביום כיפור הייתי שבור לחלוטין, התפללתי ערבית ושחרית ומוסף ומנחה כשאני שבור לגמרי. אבל במנחה עליתי להפטרה, ואיזו רווחה הייתה לי.

הקב"ה לא רוצה לאבד את העולם

כג. ומה המוסר שלומדים מספר יונה? שהקב"ה לא רוצה לאבד את העולם. אם היה רוצה לאבד את העולם, הרי בקורונה אחת יכול לגמור את הכל. אבל הוא לא רוצה שהעולם יאבד, הוא רוצה שהעולם יחזור בתשובה. "ואני לא אחוס על נינוה העיר הגדולה אשר יש בה הרבה משתים עשרה ריבוא אדם אשר לא ידע בין ימינו לשמאלו ובהמה רבה" (יונה ד' י"א). זהו הפסוק האחרון בספר יונה. הקב"ה אומר אני לא אחוס על בני אדם?! ואותו הדבר גם עכשיו. יחוס עלינו וירחם עלינו.

"פרי עץ הדר"

כד. אתרוגים יש לקחת אחד משלשה סוגים: יש אתרוג של חב"ד או חזון איש, ויש אתרוג תימני, (רק צריך לבדוק שהוא מהודר ולא יהיה עם בליטך וכדומה, כמה

שאפשר). ויש אתרוג מרוקאי שהוא יפה יותר מכולם. רבי יעקב אטלינגר מחבר ספר ערוך לנר מזכיר אותו (תוספת ביכורים ס" תרמ"ח) בכבוד רב ובחבה רבה. והגרי"ז - רבי יצחק זאב הלוי מבריסק בנו של רבי חיים מבריסק עשה הכל כדי להשיג אתרוג מרוקאי. וגם רבי מיכל ליפקוביץ היה מהדר אחרי אתרוג מרוקאי. ומי שאין לו, יקח אתרוג חזון איש או חב"ד³⁵ או תימני. ובעזרת ה' בשמחה ובדיצות תחוגו את חג הסוכות, וביום כיפור יהיה כפרה וסליחה לנו ולכל עם ישראל. אמן כן יהי רצון.

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב וכל הקהלות הקדושות והטהורות, הוא יברך את כל עם ישראל ואת כל הקהל הקדוש הזה גדולים וקטנים, הם ונשיהם ובניהם ובנותיהם וכל אשר להם. מלאך דעלמא יברך יתכון, ויזכה יתכון, וישמע בקל צלותכון, וימלא כל משאלות לבכם לטובה, ויתן לכם הצלחה רבה, אושר ועושר וכבוד, אורך ימים ושנות חיים. ויכתבתם ויחתמכם הא-ל יתברך בספר חיים טובים. בספר צדיקים וחסידים. בספר מזונות ופרנסה טובה. בספר גאולה וישועה. בספר רפואה ובריאות איתנה. ונזכה לראות בגאולה שלמה של עם ישראל, ובא לציון גואל, וכן יהי רצון ונאמר אמן.

35. אמנם יש בהם קצת פקפוקים, כי חסר להם הפיטמת. אבל הרב עובדיה ע"ה אומר שאם הפיטמת נופלת זה בסדר, כי כך טבעו. אפילו שנפלה בעודה באילן. רבי שבתאי לוי שיהיה בריא מפקפק בזה (הבאתי דבריו בספר אסף המזכיר ערך אתרוג מורכב). אבל אח"כ ראיתי בחזון עובדיה של סוכות (עמ' רס"ה והלאה) שהוא אומר שאפשר לסמוך אם זה נושר מאליו, דהיינו שאם הייתה פיטמת והיא נשרה מאליה בעץ, האתרוגים כשרים.

בזכותך!

עלון 'בית נאמן' יגיע לעוד אנשים!

בתרומה של 520 ₪
הנך זכאי להנציה שם
לברכה, הצלחה ולע"נ

בתרומה של 260 ₪
הנך זוכה להיות שותף בהפצה של
500 עלוני "בית נאמן"

לפרטים ותרומות:
08-6727523

או באתר: <http://yh4.vp4.me/new>

אפשר לתרום גם ע"י

הלכות חג הסוכות

לקט מהעלונים הקודמים בקיצור נמרץ

היום שאומרים אותו מיושב, צריך לעמוד ולברך "לישב בסוכה". (מס' 83 אותיות י"ד-ט"ו).

ח. מי שאוכל לחם בשיעור קצת יותר מכביצה (ששים גרם), צריך לברך "לישב בסוכה". גם בלילה הראשון יאכל מעט יותר מכביצה כדי לצאת אליבא דכולי עלמא. וכן מי שקובע סעודה על "מעשה קדירה", למשל אטריות וכוסכוס וכדו', צריך לברך לישב בסוכה. אבל לא מברכים על אורז ולא על יין. ואם אוכל עוגות לא מברך "לישב בסוכה", אלא אם כן אוכל בשיעור קביעת סעודה אז מברך המוציא, ומברך עליהם "לישב בסוכה". מים ומיצים וכדו' לא צריכים סוכה, ומי שמחמיר על עצמו תבוא עליו ברכה. אבל מי שנמצא באמצע הסעודה ורוצה לשתות מים, אסור לו לשתות בלי סוכה. ולכן צריך להכין הכל לפני הסעודה ולא לצאת מהסוכה. (שם אותיות ט"ז כ"כ-ד).

ט. נשים פטורות מהסוכה. ולכן כשבעל הבית מברך "לישב בסוכה" לא יענו אחרי אמן, כי זה הפסק בין ברכת בורא פרי הגפן ומקדש ישראל והזמנים ובין הטעימה. והוא הדין גם בקידוש בבוקר, כשבעל הבית מברך המוציא ולישב בסוכה. אא"כ מברך לישב בסוכה לפני ברכת המוציא, שאז יכולות לענות אמן על ברכת לישב בסוכה. (שם אות כ"ה).
י. הנכון לומר "לישב בסוכה, הלמ"ד בצירי. ומי שאומר לישב הלמ"ד בחיריק, יצא ידי חובה. (שם אותיות כ"ז-כ"ז).

יא. צריך לישון בסוכה, ושינה חמורה יותר מאכילה, וכ"ה גם ע"פ הקבלה. אמנם האשכנזים מצאו להם היתר לזה, כי הרמ"א (סימן תרל"ט ס"ב) כותב שבגלל הקרירות הרבה במדינות האשכנזים הם לא היו יכולים לישון בסוכה. אבל אין ללמוד מזה לארץ ישראל, כי כאן השמש חמה ב"ה, ובודאי שחייבים לישון בסוכה. וגם אם יהיה קצת קר, אפשר להתכסות בשמיכה. אא"כ אדם שלא מרגיש טוב והקור יכול להזיק לו, פטור מהסוכה. (מס' 34 אותיות ט"ו-ט"ו). ויש אומרים שאם האשה מפחדת לישון לבד בבית מותר לבעלה לישון מחוץ לסוכה, אבל זה לא בדיק. ואם הוא לבד בסוכה, יכול לקרוא לה שתישן איתו בסוכה. (שם אות ה').

יב. מצטער פטור מן הסוכה. והרמ"א (סימן תר"מ ס"ד) כותב שהמצטער פטור דוקא אם כאשר יצא מן הסוכה לא יהיה לו צער, אבל אם בין בסוכה ובין בבית יהיה לו צער בודאי שחייב בסוכה. לכן לא על כל דבר אדם יאמר "אני מצטער", ומי שזבוב או יתוש מפריעים לו יגרש אותם וישאר בסוכה, ומי שחם לו יכול להביא מאוורר וכדו' לסוכה (ופעם אבותינו נשאר בסוכה בחום גדול). אבל מי שמצונן או חולה ולא מרגיש טוב, פטור מן הסוכה. (שם).

יג. צריך לקחת את הלולב עם הקורא שלו, ולשמור עליו שיהיה שמור ותפוס למעלה. אמנם האשכנזים עושים אותו מפורד, כי הריטב"א (סוכה ל"ז ע"ב) כותב שמסככים בעלים בנענוע הלולב. אבל הספרדים מקפידים שהלולב יהיה סגור, וכמו שכתוב מרן (בב"י סימן תרמ"ה). וחכם אחד הביא ראיה לזה מהגמרא ומהמדרש "כפות תמרים - שיהיה כפות". (מס' 33 אות כ"ב. וע"ע בשו"ת בית נאמן ח"א האו"ח סימן מ').

יד. השדרה של הלולב צריכה להיות גבוהה טפח מעל ההדס והערבה. ואם ההדס והערבה ארוכים מדי, לא יחתוך אותם מלמעלה, אלא יחתוך אותם מלמטה. ולכתחילה צריך לשמור על הלבלוב בערבה, שלא יהיה קטום למעלה אפילו כל שהוא. (שם אות כ"ז).

טו. בקשירת הלולב כמה שיטות בזה. והשיטה הנכונה, לשים את שלושת ההדסים באמצע סביב הלולב סמוכים אחד לשני, והערבות אחת מימין ההדסים ואחת משמאלם. וצריך שהערבות יהיו קצת למטה מן ההדסים. (מס' 33 אות כ"ה). אבא ע"ה היה מקפיד להניח את ההדס הארוך בימין ואת הקצר בשמאל ואת הבינוני באמצע, והענף הבינוני נוטה קצת לימין. (שם הערה 29).

טז. יש לשים את הלולב עם ההדסים והערבות בדלי של מים, באופן שרובו של הלולב יהיה בתוך הדלי, כדי לשמור על רענגותו וישאר טרי ויפה עד היום האחרון. היום יש מניחים את הלולב בסמרטוט או ניילון, אבל הוא לא יחזיק מעמד אא"כ יתנו קצת מים בניילון, ולכן עדיף לשים אותו בדלי מים, וזו הדרך הטובה ביותר. אבל ההדסים והערבות לא מחזיקים כ"כ מעמד, ולכן ביום החמישי או הרביעי של החג מחליפים אותם. ואפשר להשאיר את הלולב במים גם במשך השבת, ואין בעיה של כבוש בזה. וכך נהגו אצלנו מימי אבא זצ"ל. (שם אותיות כ"ה-כ"ו. וע"ע בספר אסף המזכיר ערך כבוש בארבעת המינים).
יז. צריך לדעת לאחוז נכון את ארבעת המינים, ולכן יקפיד לחבר את האתרוג עם שאר המינים, וגם לחבר אותו למטה בשולי הלולב. ולהעמיד את הלולב באופן שהשדרה תהיה מול האדם. (מס' 83 אותיות ל"א-ל"ג).

יח. כדאי לברך על הלולב בתוך הסוכה, שכן הוא ע"פ הסוד. ואבא ע"ה הביא מקור לזה מסדר הפסוקים בתורה, וכן משמע מלשון המשנה (סוכה פ"ג מ"ט). אבל אין צורך לברך עליו לפני התפלה, אא"כ אין סוכה בבית הכנסת. (שם אותיות כ"ט-ל).

יט. נשים לא מברכות על הלולב. אבל אשה שרוצה לברך לא גוערים בה, כי יש לה על מי לסמוך בזה. (שם אותיות ל"ד-ל"ה).

כ. אמנם לפי עדות "הסבא קדישא" כמעט כל האתרוגים של ארץ ישראל מורכבים, וקשה לברך על אתרוג מורכב, אבל היום יש אפשרות לקחת אתרוגים מהודרים: אתרוג מסוג "חזון איש", אתרוג זן של חב"ד, אתרוגים תימניים וכדו'. ואתרוג מרוקאי עולה על כולם גם בהידור גם ביופי גם בפטימת וגם בעוקץ, ואנחנו לוקחים אותו בלי שום ספק. (מס' 33 אותיות כ"ט-ל"א).

כא. ההושענות של סוכות יפות מאד, וחיבר אותם רבי יוסף בן אביתור בן שטנאש. אבל יש שם טעות אחת ששרדה בכל הסידורים: בהושענות ליום שני כתוב "טוב תקח ממנו, ידך תעצמנו", המלה "תעצמנו" בבנין פיעל, אבל שני פירושים למלה הזאת: או תסגור לנו את העיניים, או תשבור את העצמות שלנו ח"ו. לכן זו טעות כי חסר יו"ד, וצריך לומר "תעצמנו", וכמו שכתוב בפסוק "ויפר את עמו מאד ויעצמיהו מצריו" (תהלים ק"ה כ"ד). וצריך לתקן את זה. וגם במשפט "אני והו הושיעה נא", צריך לומר והו ו"ו בשוויק ולא בחולם. (מס' 34 אותיות ט"ז וכל-כ"א, ומס' 83 אות ל"ז).

א. מצוה בערב סוכות לחלק צדקה לעניים. וכתוב על רבי חיים ויטאל שהיתה לו קופה שהיה ממלא אותה כל השנה, ובערב סוכות מריק אותה ומחלק הכל לעניים. (מס' 33 אות ט"ז, ומס' 83 אות ד').

ב. בסוכה יש "אושפיזין" שהם אורחים מיוחדים מאד, ובכל לילה אפשר לבקש מה "תתן לי חיים טובים בזכות האושפיזא של היום". ובכל יום מבאים צלחת עם אוכל לכבוד האושפיזין, ולמשל ביום הראשון לוקחים צלחת ואומרים "זה לכבוד אברהם אבינו ע"ה", ונותנים תמורתה לצדקה. (שם אות י"ז). ומרן החיד"א כותב להכין כסא ומעיל מפואר בסוכה לכבוד האושפיזין, כדי שיבואו לסוכה. ונוהגים להניח טלית וספר על הכסא הזה. ואם הסוכה קטנה אפשר לתלות את הכסא למעלה. (מס' 83 אותיות ח"ט).

ג. יש מחלוקת בסדר האושפיזין. לפי הספרדים והחסידים: אברהם יצחק יעקב משה אהרן יוסף דוד, וזה לפי סדר המזלות (חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד מלכות). ולפי הליטאים: אברהם יצחק יעקב יוסף משה אהרן דוד, וזה לפי סדר הדורות. (מס' 34 אותיות י"ד-ט"ו, ומס' 83 אותיות י"ג-י"ג).

ד. בגמרא (סוכה י"א ע"ב) יש מחלוקת בין רבי עקיבא לרבי אליעזר מה זה סוכות של התורה, רבי עקיבא אומר סוכות ממש עשו להם, ורבי אליעזר אומר שזה ענני כבוד. אבל הרב כף החיים (סימן תרכ"ה אות ב') כותב שאין מחלוקת בזה, כי באמת בני ישראל עשו את שניהם, והמחלוקת רק בטעם שאנחנו עושים סוכה, אם לזכר ענני כבוד או לזכר הסוכות שעשו אבותינו לשבת בהם. מרן כתב סימן שלם על זה (סימן תרכ"ה), ופסק כדעת רבי אליעזר שזה ענני כבוד. אמנם מרן לא כותב דברי אגדה בשלחן ערוך, אבל כאן כוונתו לומר שצריכים לכוין בדבר הזה. ולכן בזמן שאוכלים את הכזית הראשון בלילה הראשון בסוכה, מכוונים לקיים מצות "בסוכות תשבו" לזכר ענני כבוד. וכך כתב הבן איש חי בנוסח "לשם יחוד" שתיקן לזה. (מס' 34 אותיות א"ג, ומס' 83 אותיות א"ו-ו').

ה. מצוה ללמוד משניות בלילות חג הסוכות, ויש לומדים גם ביום ולפחות ללמוד בלילה. אבל כדאי להשתדל להבין אותם, כי לפעמים מוצאים שם דברים יפים מאד. (מס' 34 אות י', ומס' 83 אות כ"ח). בספר "חמד אלקים" מובא כל יום מימי חג הסוכות, כמה קטעים של משנה וגמרא וזוהר ותנ"ך השייכים לאושפיזא של אותו היום, ומי שקורא אותם מתנתק מן העולם הזה, וחי בצילם של אברהם אבינו ויצחק אבינו וכו'. והרב חיד"א היה לומד את זה. (מס' 33 אות ל"ד).

ו. צריך לזהר שלא יהיה ראשו ורובו בסוכה ושלחנו בתוך הבית, כי יש חשש שמא ימשך אחר שלחנו. אבל מי שיש לו סוכה קטנה ואין לו מקום לישון, יכול להוציא את השלחן מחוץ לסוכה. (מס' 34 אותיות י"ב-י"ג).

ז. כאשר נכנס לסוכה מברך "לישב בסוכה", ולפי דעת הרמב"ם צריך לעמוד בברכה. ולכן גם בקידוש של

אי בתמונה?

תשובה ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 22. נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב בין הפתורים נכונה יוגרל פרס (חובה לציין שם וכתובת בצורה ברורה)

גיליון 184

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א ל"ע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאוזז ע"ה

למען תספר

באר משנת "היה ראשו ורבו בסכה"

יא. במשנה מסכת סכה (פרק ב' מ"ז): "מי שהיה ראשו ורבו בסכה ושלחנו בתוך הבית, בית שמאי פוסלין ובית הלל מכשירין. אמרו להם בית הלל לבית שמאי: מעשה שהלכנו זקני בית שמאי וזקני בית הלל (בדור שלפנינו) לבקר את רבי יוחנן בן החורני (אולי בא מעיר חורון), ומצאוהו שהיה יושב ראשו ורבו בסכה ושלחנו בתוך הבית, ולא אמרו לו דבר. אמרו להו בית שמאי: משם ראיה? (ויש אומרים שהפנה "משם ראיה", כלומר אדרבה משם יש ראיה לדעתנו). אף הם [זקני בית שמאי] אמרו לו, 'אם כן היית נוהג, לא קימת מצות סכה מימך'. ולכאורה יש כאן הכחשה בעדות, שביית הלל אומרים שלא אמרו לו כלום, ובית שמאי אומרים שאמרו לו 'לא קימת מצות סכה מימך', אז אמרו או לא אמרו? אלא ההסבר הוא ככה: זקני בית שמאי לא רצו לביש את רבי יוחנן החורני ולומר לו שהוא לא קיים מצות סכה מימך, כי לפי שיטתם אם יש שלחן בתוך הבית, זה פסול, אז חכו אחרי שגמרו את הבקור, ואחר כך אמרו לו בלחש: אם ככה היית נוהג כל הזמן, לא קימת מצות סכה מימך. ואילו תלמידי בית הלל לא שמעו את זה. ואם כן שתי העדויות נכונות, בית הלל אומרים שלא אמרו לו דבר, כי הם לא שמעו שאמרו לו, ובית שמאי אומרים שהם אמרו לו בסוף כי לא רצו לביש אותו, רק שאתם לא שמעתם. ולמעשה צריך לנהר שלא יהיה ראשו ורבו בסכה ושלחנו בתוך הבית, כי יש חשש שמא

ימשך אחר שלחנו (שלחו ערוך סימן תרל"ד ס"ד), דהיינו כשמוזיזים את השלחן ויש לחץ עם הילדים וכו' אז הוא יעבר לאכל במקום אחר בשלחן שיש שם איזה סלט, ונמצא שהוא אוכל מחוץ לסכה. (גליון 34 אות י"א והערה 16).

מין האיש מצליח אהב דיקנות

צריך לחבר את האתרוג עם שאר המינים. ויש על זה חלום נפלא שמביאו מרן הבית יוסף (סימן תרי"א) בשם רבי מנחם ריקאנטי, שכונתו: פעם התארח אצלי חכם אשכנזי בחג הסוכות, והוא היה נראה תלמיד חכם ירא שמים, והנה בליה אני חולם שהחכם הזה כותב שם הוי"ה [שם השם], אות יו"ד אות ה"א אות ו"ו ל"ב ואת ה"א ל"ב. שאלתי אותו: "מה קרה לך?" וענה לי: "ככה כותבים במקומנו". בבקר אמרתי: מי יודע פשר החלום, אולי יש לאותו חכם דעות פסולות? עד ששמתי לב שכאשר הוא מחזיק את הלוכל והאתרוג, הלוכל לבד והאתרוג לבד, והוא לא מחבר אותם. אמרתי לו: האתרוג הוא כנגד אות ה"א אחרונה שבשם הוי"ה וצריך לחבר אותה לשאר האותיות. וככה נפסק בשלחן ערוך (שם סעיף י"א) וצריך גם לחבר את האתרוג למטה בשולי הלוכל. אבא זצ"ל כשהיה תופש את ארבעת המינים, היה מדקדק להפליא, כי הוא היה אוהב דיקנות, הנשמה שלו כלה מדיקת, והכל מדיק ומיחד. (גליון 83 אותיות ל"א ו"ג)

ידע תדע

א. מתי נחתם התלמוד [סיום כתיבת הגמרא]? בשנת ארבעת אלפים רנ"ט [לפני אלף חמש מאות עשרים ואחת שנים], וכדי שלא תשכחו את זה יש לי שני סמנים: הסמן הראשון, ארבעת אלפים רנ"ט זה שנת ארבע מאות תשעים ותשע למנין הגויים, וזה קל לזכור כי זה חמש מאות פחות אהד. והסמן השני, הרי רב אשי ורבינא היו חותמי התלמוד [וכמו שהגמרא (בבא מציעא דף פ"ו ע"א) אומרת שהם סוף הוראה ונסימנך] עד אבא אל מקדשי א-ל אבינה לאחריתם" (תהלים ע"ג י"א), "מקדשי-אל" זה רומז לרב אשי ו"אבינה" זה רבינא. ואיך אבינה זה רבינא? הערוך (ערך אבי) אומר בשם הגאונים שהשם של רבינא הוא "אבינא", ומה שאומרים "רבינא" ברי"ש פרושו רב אבינא והא"ף מקבלעת, וכן רבא פרושו "רב אבא", ואם כן "אבינה" זה רבינא, והחוטם האחרון היה רבינא שהוא נפטר בשנת ארבעת אלפים רנ"ט, והמלה "רבינא" עולה בגימטריא "דרנ"ט" (ד' אלפים רנ"ט) בדייק, ובשנת תשנ"ט [לפני עשרים ואחת שנה] עברו מחתימת התלמוד אלף חמש מאות שנה, והנה התורה מבטיחה: "כי לא תשכח מפי ורעו" (דברים ל"א כ"א), שגם בשנת ל"א תשכ"ח (שהיא בגימטריא תשנ"ט) התורה לא תשפת, וכי יש ספר בעולם שהחזיק מעמד אלף חמש מאות שנה! חוץ מהתורה הנביאים והכתובים שום ספר לא החזיק מעמד כזה, ואדרבה עוד פלם ללמוד גמרא ויתרבו עוד כהנה וכהנה. (גליון 33 (שהוגדר בטעות 32) הערה 13).

ב. יש מצוה בערב סנות לחלק צדקה לעניים. וכתוב על רבי חיים ויטאל שהיה לו קפה שהיה ממלא אותה כל השנה, ובערב סנות היה מריק את הקפה ומחלק את הכל לעניים (מסתמא ניתן צדקה גם בשאר המגים). (גליון 33 (32) אות ט"ז, וגליון 83 אות ז').

הלכה נאמנה

א. צריך שהשדרה של הלוכל תהיה גבוהה טפח מעל ההדס והערבה, ואם אדם רואה שההדס והערבה ארכים מדי, אז לא יחתך אותם מלמעלה, כי זה "נקטם ראשו", אלא יחתך אותם מלמטה. וצריך לכתחלה לשמור על הלבוב של המעלה (בערבך) שלא יהיה קטום אפילו כל שהוא, וצריך להקפיד בזה. (פעם כתבתי לאחד: למה אתה כותב "לבוב" הרי צריך לומר "לבוב", אז הוא ענה לי: אני כותב לפי שפת הדבור. אבל שפת הדבור שלנו היא משבשת מה נעשה?! "שפת הדבור מפני טרם הצבור" (חרוז פנה עשה התו"ט). וצריך לומר לבוב (הלמ"ד בחיריק) ולא לבוב, כמו פלפול וצלצל וכו'). (גליון 33 (שבטעות הוגדר בעלון בגליון 32) אות כ"ו, והערה 27).

ב. אגבנו לוקחים את הלוכל עם הקורא שלו (ויש פותבים בע"ו "קורע", אז לא לקרע את הקורע...) וצריך לשמור עליו, כדי שהלוכל יהיה שמור ותפוס למעלה, לא "מפזר ומפזר בין העמים" (אסתר פרק ג'). ולמה האשכנזים עושים אותו מפזר? כי הם נוהגים כמו הרי"ב"א (בחיזושי למסכת סוכה דף ל"ז עמוד ב') שאמר שעושים את הנענוע בלוכל ומכססים בעלים, ואם כן צריך שהיה מפזרים. אבל הספרדים אדרבה מקפידים שהיה הלוכל סגור. ומרן (בבית יוסף סימן תרמ"ה) כותב: "יש בארצותינו דבר אדם מאחורי הלוכל שעושה את הלוכל חלק אחד כמו עץ אחד", וקרב אתם לך לעץ אחד והיו לאחדים בידך" (יחזקאל פרק ל"ז פסוק ז'). וחקם אחד הביא מקור לזה מהגמרא (בסוכה דף ל"א עמוד א') ומהמדרש (ויקרא רבה פרשה ל' אות ח') שכתוב "כפת תמרים - שיהיה כפות", ואם כן צריך שהלוכל יהיה מחבר ולא מפזר עלים עלים. (פעם חשבתי שיקרא זה מלה מהגמרא בכות (דף ל"ו עמוד א'), אבל ה"קורא" בגמרא זה משהו אחר, והפנה לבבות של דקל. וה"קורא" של הלוכל זו מלה באדיש'). (גליון 33 (32 כ"ל) אות כ"ב).

חיזה

עשר בין סחבות לתכשיטים.

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי. תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21 (חובה לציין שם וכתובת בצורה ברורה). נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב פתוחות מכתובת קורא: מתרון החידה: מירן דולוטו כסמו. גלילה (שהגמטריא של שמו, הוא כמניין הימים שהניג את שארית העם שנשארו בארץ אחר חורבן בית ראשון). הווכה: יוחנתן סעדון - ירושלים מתרון התמונה: רבנו הגאון רבי עקיבא איגר. נפטר בשנת תרנ"ז. מחבר חידושי רבי עקיבא איגר על הש"ס, גליון הש"ס, חידושי רבי עקיבא איגר על שלחן ערוך, תשובות רבי עקיבא איגר, ועוד. (חננו חנו רבנו החתם סופר). הווכה: רפאל מאיר חוני - בית שמש